

3.Чумаченко М. Економічна робота на підприємстві та П (с) БО 16 «Витрати». / М.Чумаченко, І.Білоусова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007.- №10. –с.3-10.

УДК 330.341

Бокань О.А.

Рівненський державний гуманітарний університет

**ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЗАСТОСУВАННЯ
СТРАТЕГІЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКИХ
МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Bokan O.A.

**USING THE INTERNATIONAL EXPERIENCE OF
DIVERSIFICATION STRATEGIES IN THE UKRAINIAN MACHINE
BUILDING COMPANIES**

Лібералізація господарської діяльності в Україні істотно знизила ступінь державного втручання в економіку і поклала початок активному використанню ринкових механізмів регулювання економічних процесів. Як показує досвід країн з розвинутою ринковою економікою, основною функцією держави в даному випадку має бути стратегічне забезпечення ефективності та стійкості відтворювальних процесів національних суб'єктів господарювання з метою реалізації загальнонаціональних економічних цілей. До числа одного з головних суб'єктів господарювання національної економіки Україна відноситься машинобудівна галузь, від рівня розвитку та ефективної діяльності якої залежать ключові макроекономічні показники ефективності промислового виробництва. Разом з тим, низька ефективність виконання державою своїх функцій по захисту національних інтересів сприяє зниженню ефективності «странового» фактору конкурентоспроможності українських підприємств.

Враховуючи вищесказане, слід акцентувати увагу на питаннях підвищення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств в Україні. В першу чергу цей параметр пов'язан зі зростанням конкуренції на внутрішньому та світовому ринках машинобудівної продукції, що має негативний вплив на вітчизняного товаровиробника. Виходом з даної ситуації є забезпечення умов та розробка механізмів, що дозволяють прискорити процес адаптації машинобудівного виробництва України до нових економічних умов, пошук найбільш вигідних сфер використання та розподілу внутрішньокорпоративного і міжгалузевого капіталу. На думку провідних економістів [1-4], в якості одного з методів досягнення даної мети може бути застосовано стратегію диверсифікації виробництва.

Реалізація стратегії диверсифікації є складним і трудомістким процесом. Програма економічного обґрунтування диверсифікації виробництва повинна визначати відповідність цілей диверсифікації загальної стратегії розвитку підприємства, враховувати місткість ринку нової продукції, отриманої в

результаті диверсифікації виробництва, визначати величину додаткового доходу, отриманого в результаті реалізації нової продукції.

Пропонується поетапна програма економічного обґрунтування диверсифікації виробництва на машинобудівних підприємствах.

На першому етапі відбувається вибір цілей диверсифікації. Кожне підприємство при проведенні диверсифікації виробництва переслідує певну мету, однак слід врахувати відповідність цих цілей загальної стратегії розвитку підприємства, яка представлена у вигляді критеріїв. В якості критеріїв розглядаються найбільш важливі, на думку експертів підприємства, параметри, що характеризують реалізацію загальної стратегії розвитку підприємства. Відповідність даних параметрів цілям визначається шляхом виявлення вагових коефіцієнтів для кожного критерію.

На другому етапі фахівцями маркетингової служби підприємства проводиться планове калькулювання собівартості продукції. Визначається відпускна ціна та запланований обсяг випуску (реалізації) продукції в результаті диверсифікації виробництва.

На третьому етапі визначається додатковий дохід, який може отримати підприємство від диверсифікації виробництва. Проводиться розрахунок періоду окупності інвестиційного проекту і очікуваний чистий приведений дохід за період його реалізації.

На четвертому етапі проводиться розрахунок кількісної оцінки доцільності диверсифікації виробництва на основі бального методу. Бальне оцінювання проводиться за запропонованою фахівцями «Дженерал електрик» шкалою: 3 бали - погане, 6 балів - задовільне, 9 балів – хороше, бали множаться на вагові коефіцієнти критеріїв диверсифікації виробництва підприємства, в результаті чого отримуємо за кожним критерієм зважений результат; сума зважених результатів за кожним критерієм є підсумковим результатом, що є підставою для кількісної оцінки доцільності диверсифікації виробництва; по отриманий підсумковий результат оцінюється за градацію оцінювання бальних характеристик, що запропонована фахівцями «Дженерал електрик» 9 – дуже привабливий проект; 7 – привабливий; 4,5 – непоганий, 3 – непривабливий; 0 – дуже непривабливий.

На підставі отриманих результатів (періоду окупності, чистого приведенного доходу і кількісної оцінки доцільності диверсифікації виробництва) приймається рішення про економічну доцільність диверсифікації виробництва на підприємстві.

На нашу думку, ця програма може мати широке практичне застосування, оскільки дозволяє враховувати не тільки економічні параметри інвестиційного проекту з диверсифікації виробництва, але і відповідність цілей даного проекту загальної стратегії розвитку підприємства. Це буде сприяти підвищенню рівня прийнятих стратегічних рішень, а також ефективності використання стратегічного потенціалу на підприємствах України.

Література

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф; пер. с англ. – СПб.: ПитерКом, 1999. – 416 с.
2. Будкін В. Основні етапи та регіональні особливості залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України / В. Будкін // Регіональна економіка. – 2005. – №2(36). – С.59-67.
3. Иванов Ю.Б. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия / Ю.Б. Иванов. – Харьков: ХНЭУ, 2004. – 256 с.

УКД 338.242

Вовк В.М., Романко Х.І.

Львівський національний університет імені Івана Франка

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Vovk V.M., Romanko K.I.

RESEARCHING THE STATE OF ENTERPRISE ENVIRONMENT

Внаслідок значної динамічності та нестабільності зовнішнього середовища найважливіше завдання стратегічного управління підприємством полягає в забезпеченні його ефективної адаптації до будь-яких значущих змін середовища. Для вирішення такого завдання підприємству необхідно проводити збір, моніторинг і аналіз інформації, що відбиває стан факторів зовнішнього середовища на теперішній момент, а також. спрогнозувати його майбутні зміни, вивчати середовище фірми з точки зору окремих тенденцій, загроз, можливостей, які витікають зі стану даного середовища.

Дослідження стану зовнішнього середовища підприємства передбачає наступні етапи роботи:

1 етап. Структурування зовнішнього середовища підприємства, визначення найвагоміших чинників, що потребують дослідження. Для структурування зовнішнього середовища доцільно використати методику T.E.M.P.L.E.S. (Technology, Economics, Market, Politics, Laws, Ecology, Society). Дана методика дозволяє розглянути чинники зовнішнього середовища, розділивши їх на декілька груп. Кожен чинник аналізується з врахуванням різноманітних перспектив, це дає можливість передбачити зміни, що чекають компанію в майбутньому [2].

2 етап. Визначення “критичних точок” та меж аналізу зовнішнього середовища. Кількість та перелік “критичних точок” – визначаються індивідуально з врахуванням розміру підприємства, характеру його діяльності (спеціалізації), цілей та умов проведення діагностики, жорсткості часового обмеження та інших особливостей.

3 етап. Збирання інформації, необхідної для проведення дослідження. Інформаційною базою дослідження зовнішнього середовища є офіційні видання органів державної влади, статистична звітність державних органів,